

Πολύγυρος, 12/9/2017
Αριθ. Πρωτ : 298
Προς

: Υπουργείο Οικονομίας
& Ανάπτυξης
Γενική Γραμματεία Δημοσίων
Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
Εθνική Αρχή Συντονισμού
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων

Νίκης 10, Αθήνα

Υπόψιν: κ. Στουραϊτή Ευάγγελου
Τηλ:2103742070

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε. - ΑΝΚΟ	ΑΝΚΟ
ΗΜΕΡΙΑ 26/9/2017	ΑΡΧΗ 2254/24/ΥΣΑ
ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ	2021/Η8D
☐ ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ	☒ Δ. ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ
☐	☐ Δ. ΔΕΥΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
☐	☒ ΠΕΡΕΧΕΤΕ

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων

Αξιότιμε κύριε Στουραϊτή ,

i)

Σχετικά με την απαίτηση «... οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα αρχίζουν με την γραπτή αίτηση για ενίσχυση από τον δικαιούχο», θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε τα εξής:

α) ποιους κανονισμούς αφορά, και

β) εάν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Σε περίπτωση υφιστάμενου κτιρίου με χρήση μάντρας οικοδομικών υλικών, το οποίο πρόκειται να αλλάξει χρήση (με την έκδοση νέας άδειας δόμησης) σε επιχείρηση ενοικιαζόμενων δωματίων.
2. Σε περίπτωση υφιστάμενης αποθήκης που πρόκειται να ανεγερθεί νέο κατ' επέκταση κτίριο για συσκευαστήριο μελιού
3. Εάν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις δημοσίων έργων υποδομών, τα οποία δεν θα παράγουν έσοδα και επομένως κέρδη και θα επιχορηγηθούν με 100%;

Επιπλέον, θεωρείται έναρξη εργασιών και επομένως κρίνεται μη επιλέξιμη η επένδυση, η περίπτωση έκδοσης άδειας δόμησης πριν την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης;

ii)

Επίσης, θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε όταν αναφερόμαστε σε μη εισηγμένες ΜΜΕ, που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών – άρθ.22 Κ651/14, εάν αφορά υφιστάμενο ΑΦΜ ή νέο ΑΦΜ. Δηλαδή, :

α) θα μπορούσε μία επιχείρηση που λειτουργεί 6 έτη με δραστηριότητα εστίαση, να υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης για άλλη δραστηριότητα π.χ. κατάλυμα και να επιχορηγηθεί με 65% ;

β) θα μπορούσε μία επιχείρηση που λειτουργεί 6 έτη με δραστηριότητα εστίαση, να υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης για ίδια δραστηριότητα αλλά σε **άλλη περιοχή** και να επιχορηγηθεί με 65% ;

γ) θα μπορούσε μία επιχείρηση που λειτουργεί 6 έτη με δραστηριότητα «ξενοδοχείο 5 αστέρων», να υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης για **νέα δραστηριότητα** «ενουκιαζόμενων δωματίων» και να επιχορηγηθεί με 65% ;

iii)

Σε καταλύματα τα οποία θα εκσυγχρονιστούν ποιοτικά χωρίς αναβάθμιση κατηγορίας, επιβάλλετε να διαφοροποιηθούν ; και αν ναι, τί θεωρείται διαφοροποίηση ;

Ο τυχόν περιορισμός ισχύει και για άλλες κατηγορίες επενδύσεων (π.χ. βιοτεχνίες);

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και παρακαλούμε για τις ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,

Σαββίδου Όλγα
Γενική Διευθύντρια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@m nec.gr

Αθήνα, 20 - 09 - 2017
Α.Π.: 700828 /ΕΥΚΕ 6406
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Προς:

Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Ε.
Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
(ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)

Αλ. Παπαδιαμάντη 20,
Τ.Κ. 63100 Πολύγυρος - Χαλκιδική

Κοιν.:

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων

Σχετ.: α) Το με αρ. πρωτ. 298/12-9-2017 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

ι)α) Όσον αφορά τους κανονισμούς κρατικών ενισχύσεων και το πότε απαιτείται γραπτή αίτηση πριν την έναρξη των εργασιών υποθέτουμε ότι το ερώτημα αφορά τους 3 κύριους κανονισμούς που πρόκειται να χρησιμοποιήσετε για την υλοποίηση των δράσεων σας: τον Καν. Ε.Ε. 651/2014, τον Καν. Ε.Ε. 702/2014 (απαλλακτικοί Κανονισμοί) καθώς και τον Καν. Ε.Ε. 1407/2013 (de minimis).

Όσον αφορά τους απαλλακτικούς Κανονισμούς (651/2014 και 702/2014), στον Καν. κανονισμό ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ), αναφέρεται «Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες και ότι λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση.....» ενώ αντίστοιχη είναι η αναγραφή και στον Καν. 702/2014.

Επιπλέον, το άρθρο 6 του Καν. 651/2014, ορίζει την έννοια του «χαρακτήρα κινήτρου» και ειδικότερα στην παρ. 2, αναφέρει ότι «Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·
- β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·
- γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·
- δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·
- ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.» (αντίστοιχη αναγραφή υπάρχει και στο αρ. 6 παρ. 2 του Καν.702/2014)

Η έννοια της έναρξης των εργασιών εξειδικεύεται στον ορισμό 23 του αρ. 2 του Καν. 651/2014 ως εξής:

«έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.» ενώ αντίστοιχη είναι η αναγραφή και στον ορισμό 25 του αρ. 2 του Καν. 702/2014. 505

Αντίθετα στον καν. 1407/2013 (de minimis) δεν υπάρχει αντίστοιχος περιορισμός.

β) Στις περιπτώσεις 1 και 2 που αναφέρεται στην επιστολή σας, εφαρμόζονται τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω και θα πρέπει στο πλαίσιο της χορήγησης της ενίσχυσης να εξεταστεί εάν πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και κατά πόσον πρόκειται για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ή όχι. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται ο χαρακτήρας κινήτρου σε σχέση με το υποβληθέν επενδυτικό σχέδιο και τη χρήση που προκύπτει από αυτό.

Όσον αφορά την περίπτωση 3 του ερωτήματος, επισημαίνουμε ότι τα ανωτέρω (σημείο i.α) αφορούν σε περίπτωση κρατικής ενίσχυσης η οποία χορηγείται με χρήση των απαλλακτικών κανονισμών.

Όσον αφορά το θέμα των αδειών σας παραθέτουμε τον ορισμό της έννοιας της έναρξης εργασιών με βάση τον οποίο θα πρέπει να εξετάζετε το συγκεκριμένο ζήτημα: «έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.»

ii) Το άρθρο 22 του κανονισμού ΕΕ 651/2014, αναφέρεται σε χρηματοδότηση νεοσύστατων μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μικρών επιχειρήσεων, με έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, οι οποίες δεν έχουν προβεί ακόμη σε διανομή κερδών και δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης. Οι περιπτώσεις που αναφέρετε στην επιστολή σας, αφορούν μεν έναρξη διαφορετικής δραστηριότητας ή σε άλλη περιοχή από υφιστάμενες όμως και με πάνω από 5 έτη λειτουργίας επιχειρήσεις που δεν μπορούν να θεωρηθούν νεοσύστατες και άρα να χρηματοδοτηθούν με το άρθρο 22 του Καν. 651/2014. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που αναφέρετε δεν πρέπει να έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης. Για δε τις περιπτώσεις εκείνες που υφιστάμενη επιχείρηση (ή οι μέτοχοι αυτής) προτίθεται να προβεί σε σύσταση νέας επιχείρησης με διαφορετικό αντικείμενο εργασιών, πρέπει να εξετασθεί το μέγεθος (καθώς η ενίσχυση αφορά μικρές επιχειρήσεις) της νέας επιχείρησης που θα συσταθεί καθώς και τα κριτήρια της προβληματικής, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση, για τις περιπτώσεις που αναφέρετε και προκειμένου για το άρθρο 22, δεν εξετάζεται μόνο το αντικείμενο της επιχείρησης, αλλά η σχέση/εις της με τυχόν άλλες επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, προκειμένου να καθοριστεί αν πρόκειται για ενιαία επιχείρηση ή όχι, προκειμένου να διαπιστωθεί ο χαρακτηρισμός της ως «μικρής».

iii) Όταν ο εκσυγχρονισμός των καταλυμάτων (αλλά και άλλου τύπου επενδύσεων) γίνεται με χρήση του Καν. Ε.Ε. 1407/2013 (de minimis) δεν υπάρχει κάποια πρόσθετη απαίτηση.

Όταν ο εκσυγχρονισμός γίνεται με χρήση του αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 τότε οι ενισχύσεις σε ΜΜΕ μπορούν να χορηγούνται μόνο για αρχικές επενδύσεις. Η έννοια της αρχικής επένδυσης τίθεται στον ορισμό 49 του αρ. 2 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 ως εξής:

«αρχική επένδυση:

α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίησή της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή

β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης».

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κοτζιάς
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΓΩΜΛΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Παναγιώτης Κοτζιάς